

Ղազարապետ համբարձաւ Չար-
գենային վի ճառասա իրրեսի կիւն-
իքի բազ օրոնուր Ղրշ.
Սենեկիկի պոռա իջին բեշին 60
Այրք այլըդ 35
Սենեկիկի բեշին բաշրա իջին 85
Այրք այլըդ 45
Բոսրա իւճրեքի պիգե ախա տիր
90 դրուշուգ բոսրա բոսրա՝ 80
դրուշա գապուլ օրոնուր
45 կիւնկիւք 61ալսե 60 բր. տըր:

ՄԵԶՄԱԲԱՐ

30 րաւա

ՄԵՊԱՐ

30 րաւա

مجموعه اخبار
بك اوغلى قسم جاده سی و مرو 70

DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera 65

Ղազէթաւ միւթէպլիկ խոստումաթ իւն 8. ԹՕԼՍՅԵՍՆԱ միւրաճապ օրոնուր = Խաթէթաւ միւթէպլիկ խոստումաթ իւն 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 17 ՅՈՒՆԻՍ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՄԷ

ՇԷՅՄՍԻՐ ԵՒ ԻՐ ԿՐՑԵՐԸ

Բ.

Թէ ինչ էր կրօնն աշխարհահրա-
շակ քրդողին, անձանթ մնաց բա-
ւական ժամանակ, մինչեւ որ 1838ին,
անդրկային հեղինակ մը, Պ. Սիւրբան,
իւր ընտիր յօդուածներով մեծ լայն
մը ափուց սոյն կարեւոր խնդրոյն
վրայ:

Աւելորդ է ըսել թէ անկրօնը ո՛ր-
պիսի եռանդեամբ սոյնօրինակ պատ-
մական միւթիւն մը փութացին
շահագործել, ներկայացնելով զՇէյ-
քսիբը՝ ըստ քմաց կամ ըստ պիտու-
յից՝ իբրեւ անկրօն, բողոքական,
աղատական, բանաստեղծ, եւ այլն:

Սպոր իսկ Եկեղեցւոյ թշնամիք
որ դուռ ուրեք բարեկամներ են զի-
տույթնան՝ նոյն անմոռութիւններն կը
յիշդիւն ծաղրելի ձախողութեամբ:
Ի Յրանա՝ միայն 1821ին բողո-
քական Պ. Կիզօ հազիւ համարձակե-
ցաւ գրել. «Հոսեցաւ թէ Շէյքսպիր
կաթոլիկիւն էր, գէթ ստոյգ կ'ե-
րեւի թէ ա՛յս եղաւ հաւատքն իւր
հօրն»:

Պ. Ռիօ Յրանացի 1864ին սքան-
չելի ուսումնասիրութիւն մ'ըրաւ ան-
մահ ողբերգական վրայ, և յաղթա-
կան կերպիւ ապացոյց թէ Շէյքս-
պիր Կաթոլիկ էր, և կատարեալ
կաթոլիկ է:

Ճշմարտութեան առաքեալ մը և
պատմական սուտերու և մոլորու-
թեանց մեծ կործանիչ մը, Պ. Շառ-
լը Պալմէրսթը, այն գերազանց ձեւով
հաստատեց զոր ոչ ոք կրնայ ու-
րանալ՝ ներկայացուց զՇէյքսպիր ոչ
միայն իբրեւ կաթոլիկ, այլ և իբ-
րեւ քաջարի վրէժխնդիր Հաւատոյ,
անվեհեր ախոյեան Ս. Եկեղեցւոյ,
և անհաշտ թշնամի հերետիկոսու-
թեան:

Նոյն իսկ բողոքական հեղինակ-
ներ մտնալով պահ մը իրենց ա-
ւանդական կողմնակալութիւնն՝ բա-
ւական քաջութիւն ունեցան խոստո-
վանելու և հաշակելու համար թէ
Անդրկային մեծագոյն հանճարն ծնած
իննելու փառքն Բարենորոգման չի-
բարերիք, և թէ պէտք էր մի ան-
գամ ընդ միշտ հրաժարել այդքան
սիրելի յաւակնութեան մը: Ահա ի-
րենց մտածութիւններն:

Պ. Յրէտէրիք տը Ռուսման 1831ին
գտնուելով յնդգրիտ տեսաւ Սգրադ-
ֆորտի մէջ Շէյքսպիրի սնակը և գե-

րեղմանը. և 1864ին կը գրէր կա-
թոլիկէ անձի մը. «Կատարեալապէս
համոզուած եմ որ արդի ժամանա-
կաց ամենէն հզօր թատերգիւն հան-
ճարն արտագրած և ստացած լինե-
լու փառքն ձեր Եկեղեցւոյ կը պատ-
կանի: Ու ծնողեամբ և համոզմամբ
բողոքական մ'է որ զայս կ'իմացնէ
ձեզ: Այնքան տարօրինակ կ'երեւի
ինձ այս որ պիտի տարակուսէի իմ
յիշատակներուս վրայ, եթէ աշացս
առջեւ չունենայի ուղեւորութեանս
օրագիրը»:

Պ. Սիկնէօ, Յինլանտայի ամենէն
նշանաւոր գիտնականէն և բանաս-
տեղծներէն մին՝ որ երկար ժամա-
նակ ուսումնասիրած էր զՇէյքսպիր,
նոյն համոզումն յայտնած է. «Յին-
լանտա եւս, կը գրէ Յրանական
թերթ մը, ուղեց կատարել Շէյքս-
պիրի ծննդեան տարեդարձն: Հէլ-
սինկֆորտի Համալսարանին մի ուսու-
ցիչն, Պ. Սիկնէօ, սոյն հանդիսին առ-
թիւ արտասանեց ճառ մը յորում
հաստատեց այնպիսի իրողութիւն մը
որ սահմանաւ է գուցէ նուազեցը-
նել ոմանց խանդավառ հիացումն
Հալլէրի հեղինակին նկատմամբ, այ-
սինքն թէ Շէյքսպիր կասարեղայէս
կարողիկէ եր»:

Ուրիշ բողոքական մը որ պատ-
ռելի մ'է միանգամայն, Պ. Ռիչարտ
Տէվիս անդիմակ - և քիչ մ'ալ ան-
քաղաքավար կերպիւ - կը յայտարա-
րէ թէ Շէյքսպիր մեռաւ դաւակ Հը-
ռովմական Եկեղեցւոյ, «- he died
a papist...»:

Որքան և անժխտելի լինին սոյն
վկայութիւնք, հզօրագոյն և բարձ-
րագոյն ապացոյց մ'ունինք ի նպատ-
մեր հաստատութեան, այն է նոյն
ինքն Շէյքսպիրի վկայութիւնն: Ահա
իւր դրաւոր կտակն որ առաջին բա-
ռէն մինչեւ վերջին խնկաւէտ բու-
րում մ'է ուղղափառ Հաւատոյ:

«Յանուն Աստուծոյ Հօր, և Որդ-
ւոյ և Ս. Հօգւոյն, ամենատուրք և
ամենօրհնակ Կուսին Մարիամու,
ՄՕՐՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ, սուրբ զօրաց հը-
րեշտակապետաց, հրեշտակաց, նա-
հապետաց, մարգարէից, աւետարան-
չաց, առաքելոց, մարտիրոսաց և ա-
մենայն երկնագուճար խմբից, ես,
Ռիչարտ Տէյքսպիր՝ անարժան ան-
գամ կաթոլիկէ սուրբ կրօնի...»:

Եւ հիմա լսեցէք Պ. Յրէտէրիք
տը Ռուսմանի, - բողոքական ծննդ-
եալը եւ հաւնովամբ, - խորհրդա-
ծաթիւններն և խոստովանութիւն-
ներն:

«... Շատ կը ցաւիմ որ ժամա-
նակ չունեցայ ամբողջապէս ընդօրի-

նակելու զայն (Շէյքսպիրի կտակը)...
Հաւանական է որ պիտի ցուցնէին
ինձ ընդդէմ, եթէ ուղէի անպատ-
ճառ տեսնել զայն: Բայց օրինակն
կը բաւէր ինձ, որովհետեւ ամեն
խարդախութիւն անընդունելի էր:
Բողոքականք չպիտի դարձնէին գը-
րուած մը որ զՇէյքսպիր կ'ընէ կա-
թոլիկէ մը, և Անդրկայից չեն այն-
պիսի մարդիկ որ աչք գոցեն քաղց-
րութեամբ կաթոլիկից խաբէու-
թեան վրայ, երբ սքաւ կը ներկա-
յացնեն ամեն ուղեւորներու հայեց-
ուածոց կտակ մը՝ հնարուած կա-
թոլիկէ Եկեղեցին փառաւորելու
համար»:

24 Յունիս 1898
Ն. Յ. Վ. ՓԱՓԱՋԱՆ

ՍԻՐԻԱԹ ՎԱՅՐԱՍԱՐԸ

Սոն վագրմարտա պիր գալ քի-
լիսէլէրիմիլտէ վուդուա կէլէն խըր-
սըլլըզ վագրալարնտան տօլանը
թէէսիւֆի թիմէմէք դապիլ տէյիլ
տիրիլիւր իքի սէնէ էվլէլ Օրթաքէյ
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ քիլիսէմիլտէ
վուդուա պուլան խըրսըլլըզտան սօն-
րա, կէլէնլէրտէ Սիլվա վիլանէթի
տալիլիլտէ Բըրգնիք դարիսի քէօ-
յիլանտէ քէսիլի քիլիսէմիլտէ վագր
օլան խըրսըլլըզ՝ հէնուզ խաթըրտան
չըզմամըլ իքէն, ախիքէն Այնթապ
քիլիսէմիլտէ վէ էվլէլքի ճուսա
կիծէսի տէ, Ս. Յովհան Ոսկեբերան
քիլիսէմիլտէ խըրսըլլըզար զուհու-
րա կէլմիլ տիր:

Էկէր քիլիսէլէրիմիլ հագգընտա
պու պիր պուլալը իլէթ կիպի օլ-
մուշ խէ, օ պիր քիլիսէլէրիմիլ իլին
իճապ խտէն թէտապիլ՝ չիմիտէն
իթիլիսալ խաթիլի տիր քի, իչպու
պուլալը իլէթտէն մատն օլապիլ-
սինլէր: Պիր թարաֆտան պու թէ-
տապիլ իթիլիսալ խաթիլքտէ օլուն,
տիլիլթ թարաֆտան խըրսըլլըզ վագր
օլմուշ օլան քիլիսէլէրէ իճապ խտէն
էն չէտիտ մուսմէլէ իճրա օլունմու-
լը տըր քի, հէմ օ մուգատտէս մա-
հէլլէրէ վէ պուլարն էշեպը մուալ-
զէզէսինէ դարը պիր ճիւրաթը քիւս-
թախանէտէ պուլունանլար ճէզաի
սէզաեա չարբըլընլար, հէմտէ տին-
տարանը էհալիտէն քիլիսէլէրիմիլ
վէրիլէն հէտիլէլէրին հիւանի մու-
հաֆազաթ թէէմին խաթիլ օլուն:

Իէք չօգ թէճիւրպէլէր իլէ ան-
լալըլըլ տըր քի, խըրսըլ՝ տախիլ-
տէն օլունանլա, եախտա տախիլտէ
մուլիլն պուլմատըզա, պու ֆիլիլ
նատիրէն թէչպալիս խաթիլիլ:
Մէլքիւր խըրսըլլըզարտա տա այնի
եօլտա իլ կէօրիւլտիլիւ խտիւս ի-

տիլէմէլ իսէ տէ, աքսինի խաթիլ
իտէճէք էմարէլէր տէ օլալճա պու-
լունամմալտա արը: Իմիթ, թահգը-
զալթ վէ թէտգիլթալթ ամիլգէ իճրա
իթիլիլթէլէ, հալըլէթի հուլմէլ-
տանա չըզարբըլմալ արը: Գապահաթ
հէր հալու քեաթաէ անլալըլմալ,
պիր թաղըլ պիտուլ վէ պիլիլանա-
լար տա լէլէլէնմիլ, եախտա գուրու
պիր աղլիլթալթ թահթընտա դարիլ
օլմալլար:

Հէր նէ խտէ, չիմիլ մալիւմ օլան
խըրսըլլըզարա կէլինճէ, Ս. Յ. Ոս-
կեբերան քիլիսէսի սիրգալթը հագ-
գընտա ալտըլըմըլ մալիւմալթա կէօ-
րէ, պու պապալէ քիլիսէ ժողովը-
պապալի հիւրմ: Պագչեան Նիկողա-
յոս վրդ. իլէ թաղ. Խորհուրդ հէյ-
էլթի թարաֆընտան թահգըզաթա
քէմալը կէլմիլ իլէ տէվամ խաթիլք-
տէ օլուն, էլճիւմէլ վուդուալթն կի-
ծէսի քիլիսէտէ պուլունմուշ օլունալ
թաղալթ քօլիս սէր դօմիլթիլիլ ճա-
նիպիլտէն տախիլ խաթիլքալ խաթիլ-
միլլէր, վէ կէլիլ չիմիլիլք սիրգա-
լթն միլթէճաթը եախտա միլթէճա-
սըլլարը քիմ օլունալլարնա տալը
պիր կէօնա էմարէլի դալթիլ մէյտա-
նա չըզմամըլ իսէ տէ, ևալընտա
պու նէլթիլթէնէ մուլաֆիլթալ օլունա-
ճաղը մէմուլ օլունմուշ օլունալ:

Բըրգնիք քիլիսէսի խըրսըլլըզ
հագգընտա տալիլ էլէնի պիր խապը
ալընմամըլ իսէ տէ, պուլունմիլթէ-
ճաթըր եախտա միլթէճաթըլարնըն
մէյտանա չըզարբըլմալ իլին տէ թահ-
գըզաթա տէվամ օլունմալտա արը:

Այնթապ քիլիսէսի խըրսըլլըզ
հէնուզ քէք Եէնի ախի: Ախիլէն չէհ-
րիմիլ կէլմիլ օլան մահէլիլ էրմէնի-
գալթօլիք քահալի Հ. Գիւրոլթէ վար-
գապախին պուլտա պուլունմուշ
սըրտա պու սիրգալթն զուհուրա
կէլմիլ օլմալընա պագըլըրտա, պու
տախիլ էվլէլտէն թէրթիլլիլ օլմալը,
եանի թապիլիլ մէհուր տուր, դալէ
էվլէլթէ իլէրտէն ալընմըլ օլմալը
տըր: Իչպու խըրսըլլըզ վագրալար՝
օլունալճա մուհիմիլ օլունալ, թէքմիլ
քիլիսէ էլէտալընը, վէ միւմալիլլէյ
վարգապախին պագըլ աստըր ալթիլա-
սընըն չալընմըլ օլունալ խապըլ վէ-
րիլիլ օլունալ:

Այնթապալ պուլունմալ տօլանը
թահթըզալթը լագըմէլէ խաթիլտար
խաթիլիլ, վէ 30 գատար նուֆուս,
չիւպհէլիլ օլարաղ հիւքիւմէթի մա-
հէլիլէ թարաֆընտան թահթըլ իս-
թիլիլթալ վէ խաթիլճալալ ալընմըլ-
լար տըր:

Հէր իւլ խըրսըլլըզըն ֆալիլէրի-
նի տախիլ՝ հիւքիւմէթի մահէլիլէնին

Թէտապիրի միւլէսիրէսի սահէսինս է մէյտանա չըզարըրըպ, չարընան մու- զատտէս էչնալարըն ինստէ իտիլէ- ճէկինի, վէ ֆարլլէրինին բէնչէի ճէ- զահա չարըրըլաճաղարընը մէմուլի- տէրիլ :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Նիհանէթ Սմէրիգալըրար իւլ Իսրան- Էօլլար արասընտա դարա մուհարէպէսի պաշլամըլ տըր, Դարանա չըզան Սմէրիգա- ըրլար Սանթիակոնա տողրու իլէրլէնօրլար, վէ կէրլի Իսրանիալըրար՝ պու սըրտատ մուգավէմէթտէն կէրլ տուրմանօրլար իսէ տէ, նէ չարէ քի իքի աթէլ արասընտա զալմըլ օլտուղլարընտան, տիւլմէնին իլէր- լէմէսինէ դարչը պիր չէյ Էսրամանօրլար, Ա- զալին պու սուրէթի Մատրիտաէ Էնալի իւ- զէրինէ բէք ֆէնա թէնէսար իթմըլ տիր : Լաքին վիւքէլա հէնու զմէվլիլէրինի մու- հաֆաղա իտիլօրլար : Մանիլա էլան թէս- լիմ օլտուրմամըլ տըր, ֆազաթ պուլունու թէսլիմիլէ թարաֆէյն արատընտա իստէի սուլհա դարու ալըլաճաղը զանն օլտուրման Գալըրա ինկիլթէրար պու զէմինտէ թէչէպ- պիւսաթտա պուլունաճաղ տըր : Ֆիլիքին ատալարընըն ճիւմհուրիեթի յունիս ալաֆ, Աճտէ էսիլի Գալիլիտէ, Ժէնէրալ Ալուի- նալաօ թարաֆընտան էլան իտիլմըլ, վէ միւմարիլէյ՝ ըլիսի ճիւմհուր իլան օլունա- րաղ, մուլաղաթի հիւքիւմէթի թէչէթի իթմըլ տիր : Սմէրիգալըն՝ Էնի ճիւմհուրի- եթիլ քէնտի հիւսանէսի թահթընա ալմասը- նա դարչը տուրուրմամանա դարար վէրլմըլ տիր : Իչպու ճիւմհուրիեթին ինրաի էլա- նընը Իսրանիա՝ Ինկիլթէրար, Ֆրանսա վէ Ալմանիա տէվլէթլէրինի թէքիլթի իթմըլ իսէ տէ, պուլար դապուլ իթմէմիլէր տիր : Ժէն, Մէրիթին զոմանտաըլ ալթընտա պիր Սմէրիգա ֆըրգալի սէֆէրիեթի պու կին Ֆիլիքինէ միւլթէվէնիէն հարէքէթ իտէճէթ տիր : Սանթիակոնըն՝ Սմէրիգա աս- քէրի իլէ Գուպա էչըրեսը թարաֆընտան մուհասէրէ իտիլտիլի վալինկթընտան ի- շար զըլընմըլ տըր :

Ճուլմա իրթէսի կիւնիւ Մատրիտաէ վիւքէլա ինթիմա իտիլ, միւլթէպըզէն պաշ վէքիլ Մ. Սալաթա սէրանա կիտիպ, Էրալիցա իլէ կէօրիւշմըլ տիր : Իսրան- Էօլլարըն՝ Սանթիակոն պօղաղընտա քիւսլին Մօրն գալէսինի թէք Իթմիլթէրինի Նիւ- Էօրգատ չըզան Հէրալտ զաղէթասը Էաղը- Էօր : Մատրիտաէն յունիս 26 թարիլիլէլ արընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Սմէրի- գալըրար Մէվլիլա թէրլէրինտէ թօրլանմըլ օլան Իսրանիօլլար իւզէրինէ հիւճու իթ- միլէր իսէ տէ, պիր չօղ թէլէֆաթ վէրէ- բէք կէրլ թիւսկիւրալմիւլէր տիր : Այնի թարիլիլէ վալինկթընտան արընան պիր թէ- լէկրաֆա կէօրէ, Սմէրիգալըրարն Իսրան- Էօլլարը Մէվլիլա թէրլէրինտէն սիւրաիւք- լէրինի, վէ Իսրանիօլլարն Սանթիակոնա չէքիլտիլթէրինի մէն : Եէֆթէր պա թէ- լէկրաֆա պիլտիրմըլ տիր : (Հանկընտա ի- նանմալը) : Սմէրալ Գամարանըն թահթը զոմանտաընտաքի Իսրանիանըն ինթիմաթ տօնանմաը Բօրասիտէ կէլմիլ օլտուպ, թա- լիմաթա պէքլէնօր : Ազար սուլ իչին միւ- զաքէրաթա պաշլանտըր չայնասընը Իս- րանիա պաշ վէքիլի թէքիլի իթմըլ տիր : * Բուսիա՝ Նիգօլսանէֆ թէրսանէլէրի- նէ, Արնի սընթֆտան 2 գրուաղէօր վէ 4 թօրլիտ սէֆինէսի ինչասընը սիւրարըլ իթ- մըլ տիր :

* Սոլթիլիա-Մաճար իմքիւրաթօրընըն յօրեղանքը միւլտաթիլթիլի վիլնիտաթ վէ Ալմաթիլիա-Մաճարըն հէր թարաֆընտա ին- քալ չէհրի արն իտիլմըլ տիր : Կալիցիա- տա Ենհուտիլէրէ դարչը կէօնակէօն ֆէնա- լըզար, Էաղմալար վէ սաիլի վուլուլին, մէպին, չօղար տէրտէս իտիլմըլ, վէ զա- պըրմանըն միւտաթիլէսի իւզէրինէ, պաղը

Թէլէֆաթ վէ մէնուրիար վուլու պուլ- մուլ տուր :

* Եունան պահրինէ նէզարէթի միւրա- լայ Միաուլիսէ ինալէ իտիլմըլ տիր :

* Սոն թէլէկրաֆար : Մատրիտ 28 յունիս, Պիր բէմիլ թէ- լէկրաֆտա, Ամբիգալըրարն Ակատօր իս- թիւքէնալարընը սապահլանըն սաաթ 10- տան էօլլէտէն սօնրա սաաթ 3է գաալար թօրա թուրթաղարը, վէ Ամբիգա սաքէ- րինին Սիւպօնէյ իթրաֆընտա պուլունտու- ղու պէհան օլունուր :

Լօնտա, Յունիս 23է գաալար Մա- նիլաթա թէպաթիլթ օլմամըլ տըր : Ազար իլէրի կիտէմէիկ, Իսրանիօլլար՝ իսթիւ- քէնալար ինչասըլա մէչըլու պուլունմաղ- տա իմիլէր :

Վալինկթըն, Պահրինէ նէզարէթիլին իսպիլլէրինէ կէօրէ, զօմտօր Վաթարն Նիլարդ նաժ գրուաղէօրէ րաքիպէն վէ ա- միլալ Սամօն իլէ միւլաղաթտան սօնրա, Իսրանիա սէվաթիլինէ միւլթէվէնիէն տէր- հալ հարէքէթ իտէճէթ օլան ֆիլմըն զօ- մանտանըլըն տէրիւտէ իտէճէթ տիր :

Բարիս, Գալմանարատա պիր չօղ Էանկընար վուլու պուլունտուրտան, Ա- մբիգալըրար օրատան չէքիլթէնէ մէճպուր օլմուլար տըր :

Նիւ-Էօր, Ամբիգա զաղէթալըր- նըն մալիւմաթիւ կէօրէ, մէն, Եէֆթէ- րին զօմանտաընտա պուլունան Սմէրիգա ասքէրի չիտիլթիլ պիր մուհարէպէտէն սօնրա, Մէվլիլա զապիլ իթմըլ տիր : Ա- մբիգալըրարտան 24 քիլի թէլէֆ վէ 80 քիլի մէնուր օլմուլ տուր :

Բարիս, Սմէրիգա մէնպալէրինտէն չըզան իսպալէրինէ մուլաթիլ օլարաղ, Ա- մբիգալըրար Մէվլիլա Էօնիւտէ քիւլի- եթիլ թէլէֆաթ վէրիպ, մաղուպ վէ րիւ- ճաթա մէճպուր օլմուլար տըր :

Բարիս, Մ. Պիրան իլէ Էնի հէյեթ- թի վիւքէլաթ քէչէթի իսէն զաթիլար չիւ- տիլիք Գանուր Էսաթիլին թաթիլինի թէլէ- իսիլ վէ Տէրֆիլի մաթաթիլին տաթի վաղթըլ արնէր թաթիլիլին վէ առքէրէ ումուլ թարաֆընտան ճէլպի հիւրմէթ վէ իթիլմաթա վէ յուլիս իսթիլտաընտան ի- թիպարէն զաթիլթէր ըուսուրմըն թէք- րար ալընմաթնա դարար վէրլմըլ տիր :

Ենի հէյեթի վիւքէլաթն պէր վէճի արիլ թէլէքէթիւ միւլթէվէլ տիր : Մ. Մ. Պիրան պաշ վէքիլ վէ տաթիլինէ նաղըր, Տէրգաթի իսթիլի, Բէթիլար՝ մալիլ, Սա- րինէ՝ աթիլ, Գալէնիաթ՝ հարպիլ, Լըզ- րուա՝ պահրիլ, Գօնու՝ միւլթէվէլիլաթ, Վիլթ՝ զիրաթ, Մարոնէ Ժիլ՝ թիւրէթ, վէ անանտան Մ. Տիւրիլ՝ նաֆիա նաղըր- արը թաթիլին օլունաճաղար տըր :

Վիլնիա, Խարիլի նաղըր զօնիլ կօ- լուլիսլթիլին՝ համալարա ալմամ իթմէք իւզէր յունիս 2տէ Ֆրանսանա կիտէճէկի շայի օլմուլ տուր :

Բօմա, Ժէն, Բէլու՝ Էնի հէյեթի վիւքէլաթ թէչէթիլ չալըլնօր :

ՎԻՐԴԱԿՅ

3529 թիւ, առաջին էլ : Սիւալ, կը զորայ, ուղիգ (կը գորայ), չիլիքիցալ, (չիլիքիցալ), հեղկատակ, (իւղկատակ), հա- տուցուլմիւր ընելու, (հատուցուլմիւր ընել- լու), կրնայ պատշաճիլ (կրնայ պատշաճիլ «Բանաստեղծն աշխարհ մ'է ամփոխալ ի մի մարդ») հակապատկերն, (հակապատկեր- ներն), մոգեկան, (մոգական), հոգին է ար- զարոյն, հոգին... (հոն է արդարոյն հո- գին...) : սաստկացնեն, (ստուկացնեն) :

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Տրամա միւլթէսարըրըլը՝ Սօր միւլթէսարըրըլըրտան միւլթէֆի Բէլիտ պէյէ, Թիֆլիս չէհպէնտէր վէ- քիւլթիլ վէ գանչէլիլիլ ձիւր- ճօլօ չէհպէնտէր վէքիլ թէվիլի չէֆիլ, ձիւրճէվօ չէհպէնտէր վէ-

քիւլթիլ Թիֆլիս չէհպէնտէր վէ- քիլի վէ գանչէլիլ Սալիլ պէյէ թէֆի- վիլ, Իրան չահընըն Էնիլթէսի վէ թէչըրիլթիլ ումուլինէ նաղըրը Զա- հիր իւտ Տէվլէ վէ տաթիլինէ նաղը- րը Միւլիտ իւլ Միւլ չաղարաթրնա Արնի Օմա, վէ տիլէր պաղը պիւ- Էիւք Իրան մէմուրլարընա Արնի Մէ- ճիտի, Բուսուլմաթ Էմանէթի հէյեթ- թի թէֆիլիլ ըլիսի Աղիլ պէյէ Ար- ճի Օմա, Տէրիսաաթէթ մահպէլի իսթիլմաթիլի հուլուգ զըմիլ աղա- սընտան իսլիլ Նէյն պէյէ Արնի Օմա՝ Նիլանլարը, Թարապըլու Եմա միւ- լթէսարըրըլը Պէարի բաշահա ալմուր իմթիւնաղ, Իքիլինի (Իսիլին) օրտու միւլիլի վէ Էսիլին վալի վէքիլի Ա- րիֆ բաշահա Եունան մուհարէպէ մի- տալիալար իհսան :

Տէֆիլիլանէ նէզարէթի մուա- վիլիլիլ՝ Էնգարէ վիլանէթի վալի մուալիլին Պահէտտին պէյէ թէֆիլիլ Տալիլիլիլ նէզարէթի մէքիլուպի զա- լէմի պաշ մուալիլին Արի մուալիլիլ Նէյն Էվիլիլ ըլիլթալէսի թէվիլիլ Սիւարի տաթիլիլ ըլիսի ֆէրիլ Օս- ման բաշահա Արնի Մէճիլիլ Նիլանը իհսան պուլունուլ տուր :

ՏԱԽԼԻՑԷ

Պէտէլալը նաղաթիլին՝ մաղստին զա- ղը օլան պաղը իմալաթ վէ ինչատիլա սարթը իլին վալիլին Պաղը Ալիտէն մէլ- զուլինէթ իսթիլմէքտէ իսէլիլ տէ, պուլնըն մուլաթըրը մալաթիլ օլմաթանաղը ճէ- վալին պիլտիրլմէքտէ տիր :

Տէրիսաաթէթ Ֆրանսա սէֆիլի Մ. Գանուրըն զէվէթի 15 սէնտէն ոյլու տիւլար օլտուլու իսաթիլաղաթն, իսիլին պուլունա միւտալաթա րաղմէն աղըլթիլ- քիւր գուրթուլմաթաթա, Ֆրանսանըն Բօ չէրլինտէ վէֆաթ իթմըլ տիր : Զէվիլ իլէ մալտուլու՝ առ սաաթընտա միւլթէվէֆի- եթին Էսիլինտա պուլունուլաթա, Մա- հէլի վալիլիլ իլէ պալընա մէմուրլարը սէֆիլին նէզարէն կիտէրէ պէնալը թա- զիլթիլ իթմիլթիլ կիլիլ, ըլիսի ճիւմհուր, Մ. Հանթիլ վէ սաթիլիլ տաթիլ միւլարի- լէյն թաաղիլիլ թէլէկրաֆը չէքիլթիլ տիր : Միւլթէվէֆիլիլին ճէնաղէսի Բարիս- տէ տէֆիլ իտիլթէք տիր :

Թարաֆը հարէթի Բատիլաթիլ տա- իլ Մ. Գանուր, զէվէթիլին վուլուլի վէ- ֆաթընտան աղալը թաաղիլիլ թէլէկրա- ֆը քէլիլալ պուլունուլ տուր :

Իրիլիտ սուլարընտա պուլունան Ֆր- անսըլ ֆիլոսու Սուտատան Հանիաթա կիլթիլ տիր : Հանիաթա վէ Իրիլիտ տիլէր մահչէլէրինտէ առալ իւլթիլմէքտէ տիր :

Պիր սէնտէն պէրու Իլըպօնտա թօր- լանմաթա օլան զաղէթալար զօնիլթիլ Տէրիսաաթէթ զաղէթաճըլարը վէքիլիլին պիր թէքիլթիլին նաղարը իթիլանա ալմըլ տըր : Պու թէքիլթիլ զօնիլթիլին՝ 1899 տա Իս- թանպօլտա ինթիմա իթմէվիլին իսպարէթ տիր :

Սաաթիլի Շահանէին չէքիլթիլիլ թէլալիլանա ալմաթ իտէն Եունանլարըն՝ Էհալիլ Իսլամիլին չիֆիլթիլ ըլիլիլ, առ- պարալարըն վէ Էվէրինի Էաղըրըլարըն սաթիլ թիւրքէ զաղէթալարըն նէլիլիլաթը- նը Լ. Հէրալտ զաղէթալար թաաթիլիլ, Եուն- նան հիւքիլմէթիլին՝ միւլթէպըրու օլան- լարըն զարարլարըն Էօնիլիլիլին Պաղը Ալիլիլ պիլտիրմըլ օլտուլունու Էաղըրըլար :

Օրտու զօմանտանլարընը, իքիլին տէրէճէպէ մատէլէրտէ Տէրիսա- տէթէ միւրաճաթ իթմէքիլիլ Էքէնըն հարպ հէյեթիլիլ իլէ պիլթիլիլ, հիլին հանէթտէ լաղըմ իլէն թէպիլթիլիլ իթ- թիլաղ իտէպիլիլ ճէքիլթիլին Պաղը Մէրա- քէրիլիլ զարար վէքիլիլ տիր :

Ալթընըն սաթիլիլ պէլիլիլ 30 պին զուլուգ իսթիլաթ գուհուրա կէլմիլ տիր :

Կէտիլ բաշանը իսաթ թարաֆընտա սիւարի բօլիս նէֆէրաթընա մալտուս պիր զարաղօլիսանէ ինչաղանա պաշլանմըլ տըր :

Թիւճճալարըն՝ Էլթօրաթտան ճէլպիլ թ- տիլթիլ շաթաթ ֆաթիլուրալընա 20չէր բարալըլ բուլ Էաղըրըլմաթնա զարար վէքիլիլ տիր :

Էրլիլինիլան ճատտէսի իւզէրինտէ 2250 ալմէլ չաղըմաթա օլուպ, պիր թա- րաֆտան տա ալմէլինի միգաթար արթըր- լարաղ, ալմէլաթա կէրմիլիլ վէքիլիլիլ տիր :

Տիւրպէթիլ վիլանիլիլանէ գուրաղ- լըլ հիւլիլիլանէ գրթիլ զուհուլիլ գօրգու- սունա մէպիլ, վիլանիլիլանէ գաթիլիլ իլու- լաճը մէն իսթիլիլ տիր :

Բաղար իրթիլիլ աղչամըլ Բուսիս սէ, ֆիլիլին Երաղը սէրալընտա պիր զիլանիլ- թիլ սէնիլ քէլիլտէ պուլունալարաղ, պունա սատարաթա, սէրաթէր, պահրիլ վէ իս- րիլինէ նաղըրըլար, Թօրանէ միւլիլիլ բա- շալար իլէ Բուսիս սէֆարէթիլ մէմուրլարը վէ մապէն Էքէնըն հաղըր պուլունուլ- լար տըր :

Ինկիլթիլիլ սէֆարէթի մալաթիլ- կիւլարը բաղար իրթիլիլ կիւնիլ Պաղը Ա- լիլիլ կիտէրէք, իսպրիլիլ նաղըրըլ հաղ- րէթիլիլ կէօրիլիլ տիր :

Բարա հաղէթիլիլ թարաֆընտան Պէյրուլմա մալիլ Հապիլ էլ Սալիլ պէյէ իլա օլունան Յիւնիլիլ ըլիլթիլիլ Սէն- իլիլիլար Նիլանընըն միւլալիլիլ ճանիլ- սիլանէն զապուլ վէ ինալընտա թաալիլիլ- նէ միւսաաթիլ յէնիլ պուլունուլ տուր :

Մէսարիլիլ մուհարէթիլ իլէ պօրթու- օլան Էլիսա՝ պօրթալարըն վէրմիլթիլիլ վէ դանիլ ֆապիլ սընթֆտան օլտուլարը- նա տաթիլ տաթիլ իլմա իսպիլ կէօթիլ- մէտիլթիլ թաաղիլիլ պուլունըն հաղ օլունաճաղը, վէ տիլէր պօրթուլար հաղ- զընտա օլտուլու կիլիլ, սաթըլմաթ ճաթիլ օլուն Էմալը մէնգուլ վէ զայըր մէնգու- լէրիլին սաթըլապիլ ճէլիլ վուլու պուլա իսթիլիլար իւզէրինէ, Սալիլ նէզարէթիլ, տէն ինապ իտիլիլ Էաղըրըլ տըր :

Տէրիսաաթէթ իլէ վիլնիլա արասըն- տա իլէլիլ գաթիլարըն հաթիլաթա ն տէֆա իլէլմէլիլ վէ ինթիլին թէլիլիլ իսուսուլու իւզէրինէ միւլաղէրէ իթմէք իւզէրէ, Բէլթաթա պիր զօնիլթիլանա աղաթ օ- լունաճաղ տըր :

Կիրիլիլ պուլունան ինկիլիլ աղէ- րի զօմանտան միւրալալ մըթըր Զէրմաթ վէ ըլիլիլ պիլիլալը մըթըր Ֆիլիլ ի- լիլանէն չէրիլիլ կէլէրէք, Ինկիլթիլիլ սէֆարէթիլանէսիլ կիլթիլիլ տիր :

Միւրալը միւլալիլիլ տիւն Պաղը Ա- լիլիլ սատարաթա վէ իսպրիլիլ նաղըլը հաղարաթըն զիլանիլ իթմըլ տիր :

Պուլարիլիլան ըլիլիլ, սատարիլ միւ- լթէլարը թէվիլիլ, մապէն միւլիլիլ Շաթիլ բաշարա Արնի ըլիլթիլիլ Սէնթ Ալէք- սանտը, վէ տիլէր սէրալ վէ Պաղը Ալի մէմուրլարըն միւլիլթիլիլ ըլիլթիլիլ Նիլանլար իստա իտիլիլ տիր :

Մաթաթիլ իսպրիլիլ միւլիլիլ Սէ- ֆէրան Նալ թիլ իլէ Զապիլիլ նէզարէ- թիլ թէրէմանը Սպա իւլ Քէրիլ պէյէ Պուլ- կարիլիլան ըլիլիլ թարաֆընտան Արնի ըլիլթիլիլ Մէրիլ Սիլիլ Նիլանը իստ օլունուլ տուր :

Սէնիլ րուլարընըն ըլիլիլ վէ չէքիլ- լիլ Էաղընտա թէպիլ իտիլթէք տիր :

Ճուլմա իրթիլիլ կիւնիլ Օմա, պան- զաթը՝ Բուսիս թաղմիլիլ հարպիլիլիլ մահապէն 300,000 օմա, լիւրաթ թէլիլիլ իթմըլ տիր :

Ամբիգաթան կէթիլիլ տիրիլին բա- մուլ թօրուլարընըն հիւսիլ սէմէրիլիլ կէօրիլիլ ըլիլ, Զիրաթիլ նէզարէթիլ պու թօրուլարտան պիր միգաթա ճէլպէ զա- րար վէքիլիլ տիր :

